

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

ZA ROK 1937

(XXXI ROK ISTNIENIA)

WILNO

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Z ZASIŁKU FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ

1938

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

ZA ROK 1937

(XXXI ROK ISTNIENIA)

Biblioteka Jagiellońska

1002681991

WILNO

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Z ZASIŁKU FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ

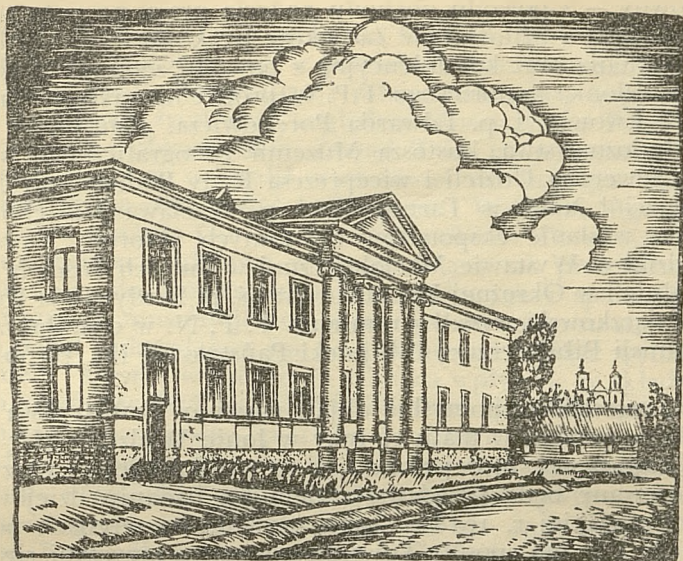
1 9 3 8

62851

"

1937

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
W WILNIE

SPRAWOZDANIE OGÓLNE.

W ciągu roku sprawozdawczego działalność Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie rozwijała się naogół w sposób pomyślny. Troskę Zarządu Towarzystwa stanowiło nadal dążenie do utrzymania T-wa na poziomie, odpowiadającym zadaniom poważnej placówki kulturalno-naukowej na ziemiach północno-wschodnich Rzeczypospolitej, oraz do zapewnienia mu materialnej podstawy bytu.

Wśród wydarzeń, będących wyrazem stanowiska Towarzystwa w świecie naukowym oraz stosunków jego z instytucjami pokrewnymi, wymieniamy: wysłanie przez Zarząd T. P. N. do Ministerstwa W. R. i O. P. memoriału w sprawie utworzenia Komitetu Ortoepicznego; przeprowadzenie korespondencji o charakterze polemicznym z przewodniczącym Komitetu Ortograficznego Polskiej Akademii Umiejętności prof. Nitschem w związku z uchwałami tegoż Komitetu; nawiązanie kontaktu wymiennego z dalszym szeregiem instytucji naukowych zarówno w kraju jak i zagranicą; udzielenie poparcia Bibliotece Historycznej w Grodnie i Bibliotece w Suwałkach przez wysłanie im licznych publikacji Towarzystwa; udział T-wa w obchodach: 50-lecia Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza we Lwowie, 50-lecia Polskiego T-stwa Historycznego we Lwowie (delegat na obu obchodach — prof. dr. S. Zajaczkowski) i 65-lecia pracy naukowej znanego matematyka prof. Samuela Dicksteina w Warszawie (delegat — prof. dr. J. Rudnicki); Zarząd Towarzystwa wysłał pisma gratulacyjne: do dra Stanisława Michalskiego — z powodu ponownej nominacji na Dyrektora Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego, do Marii Ro-

dziewiczoŃny — z powodu obchodu 50-lecia pracy na polu literatury i do Towarzystwa Miłośników Zabytków Krakowa — z racji obchodu 40-lecia istnienia oraz kondolencyjne z powodu zgonów: znakomitego romanisty, członka honorowego T.P.N., prof. Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, ś. p. Edwarda Porębowicza, zasłużonego badacza na polu ludoznawstwa, kustosza Muzeum Etnograficznego w Krakowie, ś. p. Seweryna Udzieli i wiceprezesa Rady Podolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Tarnopolu, ś. p. Wacława Małachowskiego.

Przez wysłanie eksponatów z własnych zbiorów Towarzystwo wzięło udział w Wystawie Marjologicznej w murach kościoła św. Ducho w Wilnie i w Okrężnej Wystawie Prac ś. p. Ferdynanda Ruszczyca. Prof. S. Zajączkowski wszedł z ramienia T. P. N. w charakterze członka do Komisji Bibljotecznej Bibljoteki Państwowej im. Wróblewskich w Wilnie.

Jako szczególnie pomyślny objaw rozwoju Towarzystwa podkreślamy fakt powstania w maju r. 1937 w łonie Wydziału III — Sekcji Historji Najnowszej, której prace, jak to wynika z jej pierwszych kroków, skierowane będą przede wszystkim ku badaniu dziejów wojny polsko-bolszewickiej r. 1918 — 1920, głównie na terenach północno-wschodnich, i w ten sposób Towarzystwo nasze przyczyni się niewątpliwie do naukowego oświecenia niejednej kwestji, związanej z pełnemi chwałą dziejami oręża polskiego w ostatniej dobie, a z drugiej strony — ten kierunek prac Sekcji pociągnie za sobą większe niż dotychczas zainteresowanie się Towarzystwem naszym sfer wojskowych, co już wyraziło się we wstąpieniu w poczet Towarzystwa w ciągu miesięcy ostatnich szeregu p. p. oficerów.

Posiedzenie ogólne naukowe Towarzystwa (kolejne 105) odbyło się w roku objętym sprawozdaniem — jedno, w dniu 4 maja i poświęcone zostało sprawie prawidłowego wymawiania w języku polskim — referat wygłosił prof. dr. Jan Otrębski. Niezależnie od tego odbyły się liczne posiedzenia naukowe Wydziałów, o czym wspomina się w sprawozdaniach szczegółowych.

Gdy chodzi o stosunki materialne Towarzystwa, wspomnieć należy o dalszem popieraniu naszych poczynañ przez Rząd Rzeczypospolitej w osobie Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, których zasiłki idą głównie na cele wydawnicze.

Z ramienia Funduszu Pracy, a z inicjatywy i staraniem Związku Muzeów w Polsce, zatrudnieni byli w zbiorach Towarzystwa dwaj absolwenci U.S.B. w ciągu czterech miesięcy na jesieni roku ubiegłego; również z Funduszu Pracy opłacany był szereg bezrobotnych pracowników umysłowych, którzy zajęci byli w Książnicy Towarzystwa. Ponadto w większym stopniu udzieliły Towarzystwu pomocy materialnej: Fundacja im. Józefa i Stanisława Montwiłłów — 500 zł., Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych — 400 zł. i Klub Szlachecki w Wilnie — dar wartości około 300 zł.

Na pierwsze jednak miejsce wśród darów i zasiłków osób prywatnych wysuwa się hojny dar zwyczajnego członka Towarzystwa, b. Ministra Skarbu p. Jana Piłsudskiego, który w listopadzie r. 1937

zabezpieczył na rzecz Towarzystwa na hipotecę swej posiadłości podwileńskiej sumę 50.000 zł., co w przyszłości stan posiadania Towarzystwa wydatnie zasili. Przyjmując z wdzięcznością ten hojny dar i doceniając wyjątkową życzliwość względem Towarzystwa Pana Ministra i jego stanowisko obywatelskie, Zarząd T-wa na posiedzeniu w dniu 30 listopada 1937 r. uchwalił wystosować do hojnego ofiarodawcy pismo dziękczynne oraz złożyć najbliższemu Walnemu Zgromadzeniu wniosek celem obrania Go na członka-protektora Towarzystwa.

Wspominając z głęboką wdzięcznością o tak przychylnym ustunkowaniu się do Towarzystwa sfer rządowych i społecznych oraz osób prywatnych, musimy jednak zaznaczyć, że mimo to stan materialny T-wa nadal zadawałający nie jest, ponieważ bieżące wydatki jedynie z trudem i niemal wyłącznie za pomocą wpływów ze składek członkowskich opędzane być mogą. Niezmiernie aktualna sprawa rozbudowy gmachu Towarzystwa, pierwszy ku czemu krok ma stanowić nabycie jednej z posesji sąsiednich, z braku środków pozostaje nadal w dziedzinie projektów bardzo dalekich od urzeczywistnienia.

Walne Zgromadzenie T-wa odbyło się w r. 1937 jedno — 8 czerwca; Zarząd T-wa odbył w tymże roku posiedzeń sześć.

Na początku roku sprawozdawczego Zarząd T. P. N. stanowili: prezes prof. dr. Marjan Zdziechowski (jednocześnie przedstawiciel Wydziału I), wiceprezes i kierownik działu rękopisów prof. dr. Stanisław Kościółkowski, sekretarz mgr. Aleksander Jodziejewicz, skarbnik Oktawjusz Rackiewicz, kustosz muzeum dr. Michał Brensztejn, kierownik księżnicy prof. dr. Stanisław Zajaczkowski, redaktor wydawnictw (jednocześnie przedstawiciel Wydziału III) prof. dr. Bolesław Wilański, administrator nieruchomości Władysław Hołownia, kierownik działu wymiany wydawnictw prof. dr. Jan Safarewicz oraz przedstawiciele Wydziałów: I — prof. dr. Manfred Kridl, II — prof. dr. Władysław Dziewulski i prof. dr. Józef Trzebiński i III — prof. dr. Ryszard Mienicki. W ciągu roku nastąpiły w składzie Zarządu zmiany następujące: 5 stycznia zmarł ś. p. Władysław Hołownia, którego funkcje z zachowaniem stanowiska skarbnika objął O. Rackiewicz; ustąpili: prof. dr. J. Safarewicz — z powodu wyjazdu z Wilna i prof. dr. M. Kridl — z powodu zrzeczenia się stanowiska wiceprzewodniczącego Wydziału I-go; jako przedstawiciele Wydziału I weszli w skład Zarządu pp. prof. Stefan Srebrny i prof. dr. Marjan Morełowski; na opróżnione przez p. Safarewicza miejsce został obrany przez Walne zgromadzenie doc. U. S. B. dr. Bronisław Szakien, który też w myśl uchwały Zarządu objął stanowisko kierownika działu wymiany wydawnictw; ponadto walne zgromadzenie obrało ponownie na członka Zarządu, ustępującego z kolei w myśl art. 26 statutu, prezesa prof. dr. Marjana Zdziechowskiego. W składzie powyższym Zarząd funkcjonuje do chwili obecnej.

Skład Komisji Rewizyjnej stanowili przez cały rok 1937 p. p.: dr. Zygmunt Zawadzki, Julian Bądzkiewicz i prof. dr. Marjan Eiger — jako członkowie i p. p. Tadeusz Turkowski i Ignacy Turski — jako zastępcy; skład ten Zgromadzenie doroczne potwierdziło.

W okresie czasu od dnia 8 czerwca r. 1937 do chwili oddania do druku niniejszego sprawozdania zmarli następujący członkowie Towarzystwa:

honorowi: Edward Porębowicz — 24. VIII. 1937

Michał Brensztejn — 29. III. 1938

zwyczajni: Konstanty Swolkień — 21. I. 1938

Florjan Feliks Świeżyński — 25. II. 1938

Bronisław Szakien — 25. III. 1938

Cześć Ich Pamięci!

W dniu 1. I. 1938 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnieliczyło członków: honorowych — 16, korespondentów — 4, protektorów — 5, dożywothnich i wieczystych — 33, zwyczajnych — 316, razem — 374.

Dnia 25 marca 1938 r. po krótkiej chorobie, zupełnie niespodziewanie, zgaśł w sile wieku

ś. p. Dr. BRONISŁAW SZAKIEN

docent Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie,

który od lat wielu pracował czynnie dla Towarzystwa, w ciągu zaś ostatniego roku należał do składu Zarządu i przez swą niezwykłą pracowitość i sumienność w pełnieniu przyjętych na siebie obowiązków kierownika działu wymiany wydawnictw (po raz ostatni Zmarły urzędował w Towarzystwie na trzy dni przed zgonem) pozostawił w Towarzystwie Przyjaciół Nauk wspomnienie niezatarte.

Dnia 29 marca 1938 r. zakończył swe pełne zasług dla nauki polskiej życie

ś. p. MICHAŁ BRENSZTEJN

doktor honoris causa Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

Lubo poprzedzony przez długie cierpienia i niestety od pewnego czasu przewidywany zgon ś. p. Brensztejna spadł na nasze Towarzystwo jako cios niezmiernie bolesny. Zmarły uczony przez długie lata był ściśle związany z Towarzystwem Przyjaciół Nauk, poświęcając mu największą część swych umiłowiań i zainteresowań, zasilał jego zbiory muzealne licznymi darami, a zostawszy kustoszem zbiorów uporządkował je w sposób wzorowy, odpowiadający wymaganiom muzeologii współczesnej, słowem zasługi Zmarłego względem Towarzystwa są wprost nieocenione i zgon Jego zrobił w szeregach pracowników Towarzystwa Przyjaciół Nauk wyłom niczem nie wypełniony.

Ś. p. Michał Brensztejn należał do Towarzystwa od samego początku jego istnienia, w r. 1908 został powołany na członka korespondenta a w dn. 28 maja 1932 r. za specjalne zasługi dla Towarzystwa—na członka honorowego, w skład zaś Zarządu wchodził nieprzerwanie od dn. 29 września 1910 r., stanowisko Kustosza piastował od dn. 1 września 1927 r.

SPRAWOZDANIA

z działalności Wydziałów T-wa Przyjaciół Nauk w Wilnie
w roku 1937.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU I

(filologii, literatury i sztuki) T. P. N. w Wilnie

za rok 1937.

W 1937 r. Wydział odbył 7 zebrań naukowych; przedstawiono na nich następujące referaty i komunikaty:

1. 22.III.37 prof. K. Moszyński referował pracę Daniela Fajnsztejna: O potworach w wierzeniach i mitach. W dyskusji zabierali głos prof. Srebrny i prof. Cywiński. W części drugiej zebrania dokonano wyboru nowych władz Wydziału oraz wybrano na członka Wydziału I p. Zofję Abramowiczównę.

2. 1.VI.37 mgr. Zofja Abramowiczówna: Element hezjodejski w hymnach Homeryckich. W dyskusji zabierali głos prof. Srebrny, Otrębski, Cywiński. W części drugiej zebrania wybrano prof. H. Andersa na członka Wydziału I oraz omawiano sprawę finansowania przez T. P. N. pracy nad bibliografią językoznawstwa.

3. 15.VI.37 prof. dr. Henryk Anders: Niemczyzna poznańska w XV wieku. W dyskusji biorą udział prof. Otrębski i prof. Koschmieder. Mgr. Cz. Kudzinowski: Znaczenie języków grupy ugrofińskiej w badaniach nad językami indoeuropejskimi. W dyskusji zabierali głos prof. Otrębski, prof. Koschmieder, p. p. Mirowicz i Trypućko.

4. 15.X.37 mgr. Leokadja Małunowiczówna: Spór o ołtarz Wiktorji. W dyskusji zabierali głos ks. rektor Falkowski, prof. Srebrny i prof. Oko.

5. 12.XI.37 dr. Walerjan Kwiatkowski: Morfologia i składnia języka aktów Wielkiego Księstwa Litewskiego. Dyskusja: prof. Koschmieder, dyr. Turkowski, dyr. Gizbert-Studnicki, p. Turska.

6. 26.XI.37 dr. Barbara Krysiniełówna: Kompozycja komedji Plauta Miles gloriosus. W dyskusji biorą udział prof. Otrębski, prof. Srebrny, dr. Dunajówna.

7. 10.XII.37 dr. Marja Dunajówna: Ze studjów nad techniką powieściową Józefa Korzeniowskiego. W dyskusji zabierali głos prof. Srebrny, prof. Cywiński, p. Abramowiczówna, Krassowska, Rzeuska.

W okresie sprawozdawczym ukazały się w druku następujące prace: Heinrich Anders: Das posener Deutsch im Mittelalter, I Teil: Phonetik. Sophie Abramowicz: Études sur les hymnes Homériques. Leocadia Małunowicz: De ara Victoriae in curia Romana quomodo certatum sit.

Zarząd Wydziału — obrany 22.III.37 — stanowili: prof. Stefan Srebrny — prezes, prof. dr. Marjan Morełowski — wiceprezes, dr. Marja Dunajówna — sekretarz.

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU I T. P. N.

Abramowiczówna Zofja, Anders Henryk, Bobka Jan, Brensztejn Michał, Cywiński Stanisław, Dunajówna Marja, Francastel Pierre, Gizbert-Studnicki Waław, Glixelli Stefan, Gostkowski Rajmund, Górski Konrad, Hleb-Koszańska Helena, Hoppen Jerzy, Jędrzejewiczowa Cezarja, Kolbuszewski Kazimierz, Koschmieder Erwin, Kościakowski Stanisław, Kridl Manfred, Limanowski Mieczysław, Lorentz Stanisław, Morełowski Marjan, Narębski Stefan, Nowicki Paweł ks., Oko Jan, Otrębski Jan, Pigoń Stanisław, Piwocki Ksawery, Reimer Jerzy, Rybicki Józef, Rygiel Stefan, Ryniewicz Antoni, Safarewicz Jan, Śledziwski Piotr ks., Śledziński Ludomir, Srebrny Stefan, Szapszał Hadzi Seraja Chan, Turkowski Tadeusz, Turska Halina, Zdziechowski Marjan.

SPRAWOZDANIE

SEKCJI HISTORJI SZTUKI

Wydziału I-go T-wa Przyjaciół Nauk w Wilnie

za rok 1937.

W roku 1937 Sekcja odbyła 7 posiedzeń naukowych, na których 9 autorów wygłosiło 14 referatów i komunikatów naukowych:

25.I. 1) Euzebjusz Łopaciński: Nowe dane do architektury Paracca. 2) Prof. dr. Marjan Morełowski: a) 500 kamieni litograficznych Albumu Wilna w Paryżu i sprawa ich odzyskania. b) XVII-to wieczne plany gmachów Wilna w Bibliotece Narodowej w Paryżu.

17.II. Dr. Piotr Bohdziewicz: Działalność Placidiego w Polsce i architektura wileńska XVIII w.

13.III. E. Łopaciński: a) Historia ratusza wileńskiego (wiek XVII i XVIII) wg nieznanych archiwałów. b) Nowe archiwała do historii architek. Wilna XVI i XVIII w. (Kerkner — Paracca — Kossakowski — Pawęski).

27.III. Prof. dr. M. Limanowski: Kult Borysa i Hleba a cerkiew na Koloży w Grodnie.

26.IV. 1) Jan Glinka: Pałac Białostocki. 2) Wybory zarządu S.H.S.

31.V. 1) Mec. dr. Tad. Mańkowski: Poczynania artystyczne na dworze Ks. M. Radziwiła „Rybeński”. 2) Mg. M. Popowska: Dzieje i charakter budowli Kartuzji Bereskiej. 3) Mg. M. Krasnowolska: Architekt polski XVIII w. O. Giżycki.

29.XI. 1) Dr. W. Rewieńska: Ze studjów nad rozplanowaniem osiedli miejskich w północno-wschodniej Polsce. 2) E. Łopaciński: Nowe dane z dziejów pałacu Sapieżyńskiego na Antokolu.

Skład Zarządu Sekcji w r. 1937 stanowili: przewodniczący — prof. dr. Marjan Morełowski, 1 wiceprezes i kierownik Sekretariatu — prof. dr. R. Gostkowski, 2 wiceprezes i skarbnik — konserwator wojewódzki dr. K. Piwocki, sekretarz Sekcji — dr. Irena Szeligowska.

Prezydjum Sekcji w tym okresie przygotowało do druku III Tom „Prac i materiałów sprawozdawczych Sekcji Historji Sztuki”.

CZŁONKOWIE SEKCJI HISTORJI SZTUKI WYDZIAŁU I T. P. N.

Brensztejn Michał, Baudouin de Courtenay Zofja, Francastel Pierre, Gizbert-Studnicki Wacław, Gostkowski Rajmund, Hoppen Jerzy, Jędrzejewiczowa Cezarja, Kościalkowski Stanisław, Limanowski Mieczysław, Lorentz Stanisław, Łopaciński Euzebjusz, Morełowski Marjan, Narębski Stefan, Osieczkowska Celina, Piwocki Ksawery, Puciata Leon ks., Remer Jerzy, Slendziński Ludomir, Szapszał Hadżi Seraja Chan.

S P R A W O Z D A N I E

WYDZIAŁU II

(nauk matem.-przyrodniczych i lekarskich)

Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie
za rok 1937.

W dniu 5 czerwca 1937 r. Wydział II powołał na członka Prof. Dr Szczepana Szczeniowskiego, a w dniu 7 grudnia 1937 r.: Prof. Dr Edwarda Passendorfera, Prof. Dr Franciszka Skupieńskiego, Prof. Dr Wacława Moychę, Doc. Dr Stanisława Minkiewicza i Doc. Dr Stanisława Mahrburga. Liczba członków z końcem roku 1937 wynosiła 43 członków.

Na posiedzeniach Wydziału wygłoszono szereg referatów, których spis jest następujący:

1. St. Mahrburg. Badania anatomiczno-patologiczne nad głównymi pniami naczyń chłonnych w niektórych schorzeniach u człowieka (ref. K. Opoczyński).
2. St. Kempisty. Zastosowanie funkcji trójkąta do teorii pola powierzchni krzywej.
3. M. Krzyżański. O funkcjach o wahaniu skończonem w znaczeniu Hardy'ego (ref. St. Kempisty).
4. A. Zygmund. Uwaga o szeregach sprzężonych.
5. J. Marcinkiewicz. Kilka twierdzeń z teorii szeregów i funkcyj (ref. A. Zygmund).
6. D. Wajnsztejn. Pewien wzór na bikwaterniony (ref. St. Kempisty).
7. Wł. Dziewulski—W. Iwanowska. Obserwacje wizualne gwiazdy zmiennej BG Lacertae.
8. W. Iwanowska—Wł. Dziewulski. Obserwacje wizualne gwiazdy zmiennej VZ Cygni.
9. Sz. Gesundheit. Obserwacje fotograficzne gwiazd zmiennych VZ Cygni i BG Lacertae (ref. Wł. Dziewulski).
10. K. Petruszewicz. Badania ekologiczne nad krzyżakami na tle fizjografii Wileńszczyzny (ref. J. Prüffer).
11. B. Ogijewicz. Układ nerwowo-czuciowy i narządy zmysłowe odnoży błonkówek (ref. J. Prüffer).
12. S. Jarocińska. Biologiczne rasy grzybka *Cladosporium herbarum* Pers (ref. J. Trzebiński).
13. Z. Fedorowicz. Organizacja studjów przyrodniczych na Wszechnicy Wileńskiej w latach 1780—1830.
14. S. Macuch. Zespoły łąkowe okolic Kazian (ref. J. Trzebiński).
15. E. Lelesz—A. Przeździecka. Badania nad witaminą H.
16. E. Passendorfer. Z badań nad jurą wierchową w Tatrach.
17. B. Halicki. Materiały do znajomości budowy podłoża Polski półn.-wschodn. Cz. II. Cenoman.
18. P. Borenstein. Wpływ skupienia na zachowanie się *Paramecium caudatum* (ref. J. Dembowski).
19. St. Wawrzyńczyk. Odruchy warunkowe na światło u *Paramecium caudatum* (ref. J. Dembowski).
20. Wł. Górski. O zjawiskach adaptacji wymoczków w środowiskach kwaśnych (ref. J. Dembowski).
21. J. Prüffer. Wielokrotne kopulacje u *Brudnicy nieparki*.
22. B. Ogijewicz. Krytyczny przegląd szkodników półn.-wschodniej Polski (ref. J. Prüffer).
23. I. Wołkowicka. Przyczynek do znajomości wylęgu gąsienic *Brudnicy nieparki* (ref. J. Prüffer).
24. Wł. Chałupnik. Ciekawsze motyle okolic Stołpców (ref. J. Prüffer).

25. Wł. Zonn. Obserwacje AK Herculis w czerwonej i fioletowej części widma (ref. Wł. Dziewulski).
26. Wł. Zonn. Obserwacje jasności gwiazdy zmiennej ϵ Aurigae w czasie zaćmienia w 1937 r. (ref. Wł. Dziewulski).
27. Wł. Dziewulski. O ruchu gwiazd typu A.
28. Wł. Dziewulski. Obserwacje komety 1937-f.
29. Wł. Dziewulski. Obserwacje gwiazd zmiennych SU, SW i XZ Draconis.
30. Wł. Dziewulski. Obserwacje meteorów.
31. J. Mowszowicz. Notatka o kilku rzadszych roślinach, zebranych z najbliższych okolic Wilna (ref. P. Wiśniewski).

Wydział II ukończył druk tomu XI „Prac Towarzystwa Przyjaciół Nauk“ Wydziału nauk mat.-przyr. i lekarskich, obejmującego prace, referowane na posiedzeniach Wydziału w roku 1936.

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU II T. P. N.

Jerzy Alexandrowicz, Stefan Bazarewski, Edward Bekier, Jan Dembowski, Wacław Dziewulski, Władysław Diewulski, Marjan Eiger, Zygmunt Fedorowicz, Stanisław Hiller, Marjan Hłasko, Kazimierz Jantzen, Aleksander Januszkiewicz, Stefan Kempisty, Witold Kraszewski, Edmund Lelesz, Mieczysław Limanowski, Wacław Łastowski, Stanisław Mahrburg, Stanisław Małkowski, Stanisław Minkiewicz, Władysław Mierzeyewski, Wacław Moycho, Włodzimierz Mozołowski, Jan Muszyński, Henryk Niewodniczański, Kazimierz Opoczyński, Edward Passendorfer, Józef Patkowski, Kazimierz Pelczar, Jan Prüffer, Michał Reicher-Sosnowski, Juliusz Rudnicki, Bronisław Rydzewski, Franciszek Skupieński, Kazimierz Sławiński, Wacław Staszewski, Szczepan Szczeniowski, Jan Szmurło, Cezar Traczewski, Józef Trzebiński, Jan Wilczyński, Piotr Wiśniewski, Antoni Zygmund.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU III

(filozofji, historii i nauk prawnospołecznych)

Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie
za rok 1937.

W r. 1937 odbyły się 3 posiedzenia naukowe Wydziału, na których zostały wygłoszone referaty:

1. 24 maja, dr. J. Klawe: Wieś polska w społecznym podziale pracy.
2. 22 października, doc. dr. J. Adamus: O syntezach Szujskiego i problemie syntezy historycznej.

3. 23 listopada, doc. dr. S. Wysłouch: Dawne drogi na Polesiu. Przeciętna frekwencja 12 osób.

Na posiedzeniu administracyjnem w d. 24 maja został obrany Zarząd na 3-letnią kadencję w składzie: prof. B. Wilanowski—przewodniczący, prof. R. Mienicki—zastępca przewodniczącego, prof. H. Łowmiański — sekretarz.

W maju powstała przy Wydziale Sekcja historii najnowszej. Pozatem skład Wydziału pozostał bez zmian.

W wydawnictwach Wydziału w roku sprawozdawczym opublikowano: T. Turkowski: Materiały do dziejów literatury i oświaty na Litwie i Rusi, tt. II i III; „Ateneum Wileńskie“ roczniki: XI (1936) i XII (1937).

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU III T. P. N.:

Adamus Jan, Bossowski Franciszek, Brensztejn Michał, Charkiewicz Walerjan, Chodyncki Kazimierz, Czeżowski Tadeusz, Diveky Adorjan, Ehrenkreutz Stefan, Glaser Stefan, X. Falkowski Czesław, Iwaszkiewicz Janusz, Jasinowski Bogumił, Jaworski Iwo, Komarnicki Wacław, Koneczny Feliks, Kościakowski Stanisław, Lutosławski Wincenty, Łowmiańska Marja, Łowmiański Henryk, Massonius Marjan, Mienicki Ryszard, Modelski Teofil-Emil, Oko Jan, Panejko Jerzy, X. Puciata Leon, Staniewicz Witold, Studnicki Wacław, Studnicki Władysław, Sukiennicki Wiktor, Świaniewicz Stanisław, Świda Witold, X. Świrski Ignacy, Turkowski Tadeusz, Waśkowski Eugenjusz, Wielhorski Władysław, Wilanowski Bolesław, Wróblewski Bronisław, Wysłouch Seweryn, Zajączkowski Stanisław, Zawadzki Władysław.

S P R A W O Z D A N I E SEKCJI HISTORJI NAJNOWSZEJ WYDZIAŁU III

Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie
za rok 1937.

Sekcja Historji Najnowszej, której inicjatorami byli członkowie Wydziału III: prof. dr. B. Wilanowski, prof. dr. R. Mienicki i dr. W. Charkiewicz, została powołana do życia na posiedzeniu organizacyjnem w dn. 20 maja 1937 r. Zadaniem Sekcji jest prowadzenie systematycznych badań naukowych, dotyczących dziejów ziem b. Wielkiego Księstwa Litewskiego w dobie ostatniej, czyli po powstaniu 1863 r., ze szczególnem uwzględnieniem walk zbrojnych o wyzwolenie oraz wszystkich przejawów ruchu społecznego, przygotowującego grunt

i ułatwiającego prowadzenie tych walk. Ze względu na charakter zamierzonych prac, Sekcja nawiązała ścisłą łączność z Wojskowym Biurem Historycznym, które na terenie Wilna ma swoją Pracownię Naukową. Ponieważ normalna praca Sekcji rozpoczęła się dopiero od stycznia 1938 r., obecnie podaje się tylko skład osobowy Sekcji.

Przewodniczący: dr. Ryszard Mienicki, prof. U. S. B. Zastępca przewodniczącego: ppłk. dypl. Józef Moszczeński, szef Wydziału Wojskowy Polskiej Wojskowego Biura Historycznego. Sekretarz: dr. Walerjan Charkiewicz, kierownik Pracowni Naukowej Wojskowego Biura Historycznego w Wilnie.

CZŁONKOWIE SEKCJI HISTORJI NAJNOWSZEJ WYDZIAŁU III T. P. N.

Adamus Jan, Brensztejn Michał, Burhardt Stefan, Charkiewicz Walerjan, Falkowski Czesław ks., Kościałkowski Stanisław, Massonius Marjan, Moszczeński Józef, Rakowski Bronisław, Sukiennicki Wiktor, Studnicki Wacław, Waligóra Bolesław, Wielhorski Władysław, Wilanowski Bolesław.

SPRAWOZDANIE

ze stanu zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie
za rok 1937.

K S I A ǲ N I C A.

1. PRZYBYTKI.

A. Dary osób pojedynczych w/g ilości ofiarowanych dzieł:

	dzieł	tomów
1. Tyczkowski Franciszek ks.	471	528
2. Piłsudski Jan	240	247
3. Charkiewicz Walerjan	211	222
4. Po ś. p, Wincentym Januszewskim	174	422
5. Zawadzki Władysław	128	145
6. Ziemacki Władysław	107	112
7. Karpowicz Zygmunt	77	94
8. Dziewulski Władysław	54	63
9. Brensztejn Michał	48	50
10. Chejfec Lejba	46	60
11. Bądarzewska Zofja	31	35
12. Osmołowski Władysław	24	42
13. Łowmiańska Marja	17	28
14. Wojewódzki Antoni	10	10
15. Żyliński Ignacy	6	6
16. Birzyszka Michał	5	5
17. Safarewicz Jan	4	4
18. Baliński Ignacy (Aksel)	2	2
19. Cywiński Stanisław	2	2
20. Hermanowicz Piotr	2	2
21. Narwoysz Antoni	2	2
22. Rackiewicz Oktawjusz	2	2
23. Turkowski Tadeusz	2	2

24. Konczyńska Wanda	1	5
25. Ejsymontt Paweł	1	4
26. Janowski Jan	1	3
27. Ivinskis Zenonas	1	2
28—51. Po jednym dziele w jednym tomie ofiarowali:		
1. Borkowski Władysław, 2. Ciągliński Józef,		
3. Czubryński Antoni, 4. Gebethner Stanisław,		
5. Glixelli Stefan, 6. Grajewski Ludwik, 7. Ja-		
strzębski Bolesław, 8. Kościalkowski Stani-		
sław, 9. Kryczyński Olgierd, 10. Kubicki Pa-		
weł ks. bp., 11. Kulik Antoni, 12. Langnas		
Saul, 13. Markiewicz Leon. 14. Minkiewicz		
Michał, 15. Muszyński Jan, 16. Paszkiewicz		
Andrzej, 17. Petruszewiczowa Marja, 18. Ślaski		
Bolesław, 19. Śledziwski Piotr ks., 20. Stel-		
machowska Bożena, 21. Szczotka Stanisław,		
22. Szurek-Wisti Marja, 23. Wolbek Marjan,		
24. Wrocki Edward, 25. Y.		
Razem 52 osoby ofiarowały . . .		1721 2151

B. Dary instytucyj w/g ilości ofiarowanych dzieł:

	dzieł	tomów
1. Zarząd Funduszu Kultury Narodowej J. Piłsudskiego	1921	2247
2. Redakcja „Ateneum Kapłańskiego” we Włocławku	10	41
3. Redakcja „Hutnika” w Katowicach	5	6
4. Dyrekcja Muzeum Narodowego w Warszawie . . .	4	5
5. Ministerstwo Komunikacji	3	3
6. Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych	3	3
7. Główna Księgarnia Wojskowa	2	2
8. Zbiory biblioteczo-muzealne hr. Tarnowskich w Suchoj	2	2
9. Ubezpieczalnia Społeczna w Wilnie	2	2
10. Związek Polskich Towarzystw Naukowych we Lwowie	1	2
11—64. Po jednym dziele w jednym tomie ofiarowały:		
1. Annals of New Zealand Literature, 2. Biuro		
Projektów i Studjów P. K. P., 3. Bułgarskie To-		
warzystwo Geograficzne, 4. Fondation Univer-		
sitaire Bruxelles, 5. Gmina m. Lwowa, 6. Koło		
Historyków Studentów U. S. B., 7. Koło Miło-		
ników Książek w Zamościu, 8. Komitet uczce-		
nia pamięci Ferdynanda Ruszczyca, 9. Księ-		
garnia i drukarnia J. Zawadzkiego w Wilnie,		
10. Międzynarodowy Kongres Geograficzny		
w Warszawie, 11. Ministerstwo Spraw Wewnę-		
trznych, 12. Muzeum Narodowe im. Króla Ja-		

na III we Lwowie, 13. Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, 14. Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska im. E. Dmochowskiej w Wilnie, 15. Redakcja „Acta physica Polonica” w Wilnie, 16. Redakcja „Akcji Narodowej”, 17. Redakcja „Biuletynu Serbsko-Łużyckiego”, 18. Redakcja „Biuletynu Syndykatu Dziennikarzy Wileńskich”, 19. Redakcja „Bulletin statistique du Ministère des Finances” w Warszawie, 20. Redakcja „Co czytać”, 21. Redakcja „Dziennika Polskiego” w Cieszyń, 22. Redakcja „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości”, 23. Redakcja „Echa Beskidzkiego”, 24. Redakcja „Hejnału”, 25. Redakcja „Hełohičnyj Żurnał” w Kijowie, 26. Redakcja „Kwartalnego Biuletynu Informacyjnego... do spraw Ochrony Przyrody”, 27. Redakcja „Library Bulletin” of Oklahoma Agricultural and Mechanical College, 28. Redakcja „Marcholta”, 29. Redakcja „Naszego Wyrazu”, 30. Redakcja „Nywy”, 31. Redakcja „Orląt”, 32. Redakcja „Ogrodnictwa”. 33. Redakcja „Prasy”, 34. Redakcja „Przeglądu Chyrowskiego”, 35. Redakcja „Przeglądu Islamskiego”, 36. Redakcja „Przemysłu Chemicznego”, 37. Redakcja „Przewodnika gimnastycznego ‘Sokół’”, 38. Redakcja „Spraw Otwartych”, 39. Redakcja „Szlakiem Reformacji”, 40. Redakcja „Tygodnika Rolniczego”, 41. Redakcja „Vědecký Svět”, 42. Redakcja „Weterana”, 43. Redakcja „Wiadomości Białoruskich”, 44. Redakcja „Vilniaus Rytėjus”, 45. Redakcja „Włóczęgi”, 46. Redakcja „Zeitschrift der Akademie für deutsches Recht”. 47. Rektorat Uniwersytetu Lwowskiego, 48. Rektorat Uniwersytetu Warszawskiego, 49. Russkij Swobodnyj Uniwersitet w Pradze, 50. Towarzystwo Rozwoju Ziemi Wschodnich — Okręg Wileński, 51. Wydział Samorządowy Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego, 52. Zakład Naukowo-Wychowawczy o. o. Pijarów w Rakowicach pod Krakowem, 53. Zarząd Miejski st. m. Warszawy, 54. Związek Propagandy Turystycznej Ziemi Wileńskiej

Razem 64 instytucje ofiarowały . . . 2006 2366

C. Nabyte za gotówkę:

	dzieł tomów	
1. Brensztejn M. dr. „Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie“ (odbitka z t. II-go „Wilno i ziemia Wileńska“) 200	200	200
2. Chomiński W. Skorowidz monet polskich	1	1
3. Gumowski M. dr. Mennica gnieźnieńska	1	1
4. Polski słownik biograficzny (tom III-ci)	1	1
5. Słownik geograficzny państwa polskiego i ziem historycznie z Polską związanych	1	1
6. Spis abonentów sieci telefonicznych Dyr. Okr. P. i T. w Wilnie na 1937 r.	1	1
7. „Zapiski numizmatyczne“	1	3
8. „Ziemia“ r. 1937	1	1
Razem nabyto . . .	207	209

D. Publikacje periodyczne nabyte od redakcyj oraz instytucji wydawniczych drogą wymiany:

W jęz. polskim: 1. Archeion, 2. Biuletyn Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie, 3. Biuletyn Historji Sztuki i Kultury, 4. Biuletyn Medyczny, 5. Biuletyn Polsko-Ukraiński, 6. Biuletyn wydawniczy Księgarni św. Wojciecha, 7. Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane, 8. Dziennik Wileński, 9. Handel Zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska, 10. Jantar, 11. Komunikat Bibliograficzny Centr. Bibl. Wojsk., 12. Kosmos, 13. Kultura i wychowanie, 14. Kurjer Wileński, 15. Kwartalnik Historyczny, 16. Muzeum, 17. Nowa Książka, 18. Przegląd Pedagogiczny, 19. Przegląd Powszechny, 20. Przegląd Wileński, 21. Roczniki Chemji, 22. Słowo, 23. Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, 24. Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 25. Sprawozdania z czynności i posiedzeń Polskiej Akademji Umiejętności, 26. Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wydział I językoznawstwa i historii literatury, 27. Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warszawskiego. Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych, 28. Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warszawskiego. Wydział III nauk matematyczno-fizycznych, 29. Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warszawskiego. Wydział IV nauk biologicznych, 30. Starunia, 31. Statystyka Pracy, 32. Tęcza, 33. Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne, 34. Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, 35. Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu, 36. Ziemia Czerwieńska

W jez. obcych: 1. Acta biologica regiae Universitatis Hungaricae Francisco-Josephinae, 2. Acta chemica, mineralogica et physica regiae Universitatis Hungaricae Francisco-Josephinae, 3. Acta litterarum ac scientiarum reg. Universitatis Hung. Francisco-Josephinae. Sectio juridico-politica, 4. Acta litterarum ac scientiarum reg. Universitatis Hung. Francisco-Josephinae. Sectio philologica, 5. Acta litterarum ac scientiarum reg. Universitatis Hung. Francisco-Josephinae. Sectio geographico-historica, 6. Acta litterarum ac scientiarum reg. Universitatis Hung. Francisco-Josephinae. Sectio medicorum, 7. Acta Instituti et Musei Zoologici Universitatis Atheniensis, 8. Acta societatis scientiarum Fennicae. Nova series A, 9. Altpreussische Forschungen, 10. Archivum Europae Centro-Orientalis, 11. The American Midland Naturalist, 12. Birmingham Information Service on Slavonic Countries, 13. Bratislavské lekárske listy, 14. Bulletin de la section scientifique. Académie Roumaine, 15. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe de médecine, 16. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe de philologie, classe d'histoire et de philosophie, 17. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série A. Sciences mathématiques, 18. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série B. Sciences naturelles <I>, 19. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série B. Sciences naturelles <II>, 20. Bulletin of the New York Public Library, 21. Bulletin of Cornell University Ithaca, 22. Butlleti de l'Acadèmia de ciències i arts de Barcelona, 23. Centralnaja Jewropa, 24. Comptes rendus mensuels des séances de la classe de médecine. Académie Polonaise des sciences et des lettres, 25. Comptes rendus mensuels des séances de la classe des sciences mathématiques et naturelles. Académie Polonaise de sciences et des lettres, 26. Comptes rendus de l'Académie des sciences de l'URSS, 27. Dzwony, 28. Elpis, 29. Gimtasai Kraštas, 30. Heolohičnyj žurnal, 31. Izwiestija Akadiemii Nauk S.S.S.R. Otdielenije matiematičeskich i jestiestwiennych nauk. Sierija biologičeskaja, 32. Izwiestija Akadiemii Nauk S.S.S.R. Otdielenije matiematičeskich i jestiestwiennych nauk. Sierija chimičeskaja, 33. Izwiestija Akadiemii Nauk S.S.S.R. Otdielenije matiemati-

českých i jestiestwienných nauk. Sierija fizičeskaja, 34. Izwiestija Akadiemii Nauk S.S.S.R. Otdielenije matematičeskich i jestiestwienných nauk. Sierija geologičeskaja, 35. Izwiestija Akadiemii Nauk S.S.S.R. Otdielenije obščestwienných nauk, 36. Jomsburg, 37. Kałošje, 38. Kirjath Sepher, 39. Lingnan Science Journal, 40. Mathematischer und naturwissenschaftlicher Anzeiger in Budapest, 41. Memoir of Cornell University Ithaca, 42. Mémoires de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Série A. Sciences mathématiques, 43. Mémoires de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Série B. Sciences naturelles, 44. Memories de l'Academia de Ciències i Arts de Barcelona, 45. Mitteilungen des Vereins für die Geschichte von Ost—und Westpreussen, 46. Orientalia christiana periodica, 47. Prager Presse, 48. Prirodoslovne Razprave, 49. Proceedings of the Royal Irish Academy. Section A., 50. Proceedings of the Royal Irish Academy. Section B., 51. Proceedings of the Royal Irish Academy. Section C., 52. Riviera scientifique, 53. Sitzungsberichte der mathematisch-naturwissenschaftlichen Abteilung der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, 54. Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der wissenschaften physikalisch-mathematische Klasse, 55. Slavische Rundschau, 56. Szegedi Füzetek, 57. Tarbiz, 58. Vierteljahrsschrift der Naturforschenden Gesellschaft in Zürich, 59. Wiestnik Bractwa Prawosławnych Bogosłowow w Polše

W jęz. polskim . . . 36

„ „ obcych . . . 59

Razem perjodyków . . . 95

E. Dzieła oraz roczniki nabyte drogą wymiany:

	dziel	tomów
1. Staats-und-Universitätsbibliothek Königsberg . . .	106	106
2. Główny Urząd Statystyczny	17	50
3. Towarzystwo Naukowe we Lwowie	43	43
4. Polska Akademia Umiejętności	31	43
5. Univesitätsbibliothek — Tübingen	31	31
6. Royal Irish Academy — Dublin	4	25
7. Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach	19	19
8. Preussische Akademie der Wissenschaften—Berlin	3	18
9. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu	9	16
10. Biblioteka Uniwersytecka w Wilnie	15	15

	dział	tomów
11. Masarykova Universita—Brno	15	15
12. Akademia Nauk S.S.S.R.	13	13
13. Majkowski Edmund, ks.	7	12
14. Wołyńskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Łucku	9	9
15. Zakład Architektury Polskiej i Historji Sztuki Politechniki Warszawskiej	5	7
16. Bibliothèque de l'Université — Liège	3	7
17. Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie	6	6
18. Instytut Bałtycki w Gdyni	5	6
19. Akademie der Wissenschaften — Wien	4	6
20. Bayerische Akademie der Wissenschaften — München	2	6
21. Politechnika Lwowska	5	5
22. Seminarjum historji literatury polskiej Uniwersytetu Poznańskiego i Redakcja „Prac polonistycznych studentów U. P.”	5	5
23. Universita Komenskeho — Bratislava	5	5
24. Zakład historji społecznej i gospodarczej U. J. K. we Lwowie	5	5
25. Seminarjum historji polskiej U. J. i Redakcja „Prac z historji literatury polskiej”	4	4
26. Göteborgs Kungl. Vetenskaps och Vitterhets — Samhälle	3	4
27. Wsieukrainska Akademia Nauk — Kijw	3	4
28. Centralna Biblioteka Wojskowa	3	3
29. Lunds Universitet	3	3
30. Societas Scientiarum Fennica — Helsinki	3	3
31. Żydowski Instytut Naukowy w Wilnie	3	3
32. Hansische Geschichtsverein — Leipzig	2	3
33. Redakcja „Kwartalnika Historycznego” we Lwowie	2	3
34. Universitas Hungarica Francisco-Josephina — Szeged	2	3
35. Wolna Wszechnica Polska	1	3
36. Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde—Riga	2	2
37. Institut National Genévois	2	2
38. Kr. sveučilišni botanički zavod — Zagreb	2	2
39. Magistrat m. Wilna	2	2
40. Naturforscher-Verein — Riga	2	2
41. Ogród Botaniczny U.S.B. w Wilnie	2	2
42. Opetatud Eesti Selts — Tartu	2	2
43. Podolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Tarnopolu	2	2
44. Redakcja „Roczników dziejów społecznych i gospodarczych Polski” we Lwowie	2	2
45. Towarzystwo Miłośników Historji w Poznaniu	2	2
46. Towarzystwo Naukowe w Toruniu	2	2

	dzieł	tomów
47. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie	2	2
48. Towarzystwo Przyjaciół Nauk na Śląsku	2	2
49. Naturhistorisches Museum — Wien	1	2
50—78. Po jednym dziele w jednym tomie nadeszła:		
1. Academia de Ciències i Arts — Barcelona,		
2. Association des Naturalistes de Nice et des		
Alpes—Maritimes, 3. Biblioteka Publiczna Miejska		
w Białymstoku, 4. Diveký Adorjan, 5. Instytut		
Geograficzny U.P. i Redakcja „Badań Geo-		
graficznych“ w Poznaniu, 6. Kasa im. Mianowskiego,		
7. Magyar Tudományos Akadémia — Budapest,		
8. Muzeum Archeologiczne im. E. Majewskiego w Warszawie,		
9. Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, 10. Naturforschende Gesellschaft—Bazel,		
11. Polskie Towarzystwo Geologiczne w Krakowie,		
12. Polskie Towarzystwo Ludoznawcze we Lwowie,		
13. Redakcja „Archeion'u“ w Warszawie, 14. Redakcja „Lietuvių		
Tauta“ w Wilnie, 15. Redakcja „Monumenta Hofbaueriana“ w Toruniu.		
16. Redakcja „Nauki Polskiej“ w Warszawie, 17. Redakcja „Rocznika		
Wołyńskiego“ w Równem, 18. Redakcja „Slovanskeho Ustavu“ — Praha,		
19. Redakcja „Studjów Teologicznych“ w Wilnie, 20. Seminarjum		
Historji Kościoła w Polsce U. W. w Warszawie,		
21. Station zoologique de Villefranche—s/Mer,		
22. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,		
23. Towarzystwo Naukowe im. Szewczenki we Lwowie,		
24. Towarzystwo Naukowe Warszawskie, 25. Towarzystwo Pomocy w Samokształ-		
ceniu im. T. Zana w Wilnie, 26. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku,		
27. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Płocku, 28. Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego		
w Jerozolimie, 29. Wojskowe Biuro Historyczne		

Razem 78 instytucyj i osób nadesłało . . . 452 566

Łącznie tedy w roku 1937 przybyło do Książnicy Towarzystwa z 297 źródeł 4481 dzieł w 5387 tomach.

II. SKATALOGOWANO.

A. Na 1 stycznia 1938 r. skatalogowano dzieł (tytułów) 40400, w czym skatalogowano w roku 1937 dzieł 1426 (od Nr. 38975 do Nr. 40400), tomów 1615.

B. Dzieł skatalogowanych według języków:

	Na 1.I.1937 r.	W 1937 r.	Na 1.I.1938 r.
1. Polski	20564	773	21337
2. Rosyjski	7089	276	7365
3. Francuski	4411	125	4536
4. Niemiecki	3878	120	3998
5. Łaciński	1334	69	1403
6. Angielski	540	7	547
7. Czeski	424	10	434
8. Włoski	221	4	225
9. Litewski	224	10	234
10. Białoruski	96	19	115
11. Serbski	81	—	81
12. Ukraiński	79	1	80
13. Esperanto	18	—	18
14. Bułgarski	8	—	8
15. Hiszpański	3	1	4
16. Norweski	1	—	1
17. Szwedzki	2	1	3
18. Węgierski	1	4	5
19. Rumuński	—	2	2
20. Japoński	—	1	1
21. Grecki	—	1	1
22. Estoński	—	1	1
23. Duński	—	1	1
Razem	38974	1426	40400

C. Według wieków skatalogowanych dzieł:

	Na 1.I.1937 r.	W 1937 r.	Na 1.I.1938 r.
Wiek XV	33	—	33
" XVI	262	9	271
" XVII	864	78	942
" XVIII	2274	57	2331
" XIX	23948	410	24358
" XX	11593	872	12465
Razem	38974	1426	40400

D. Druki wileńskie, z ogólnej liczby 40400 dzieł całkowicie dotąd uporządkowanych:

w języku polskim na 1.1.1937 r. — 3032, w r. 1937 skatalogowano 90, na 1.1.1938 r. — 3122.

E. Katalogowanie czasopism.

Na 1.1.1938 r. uporządkowano całkowicie, t. zn. sprawdzono, zinwentaryzowano i wpisano na nowe karty katalogowe 1940 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych w 10553 tomach (do litery R włącznie i częściowo lit. S.), w tem skomasowano w dawnym inwentarzu 1036 tytułów i w nowym specjalnym inwentarzu czasopism 904 tytuły.

Z tego w roku 1937 skatalogowano w dawnym inwentarzu 324 tytuły, w nowym 363 tytuły, razem 687 tytułów w 4059 tomach.

III. KORZYSTAŁO Z KSIĄŻNICY T-WA W R. 1937.

A. Na miejscu: osób 86 w 485 wizytach z 1063 dzieł w 1821 tomach i ze 108 teczek rękopisów.

B. Do domu wypożyczono: 37 osobom 126 dzieł w 938 tomach. Pozostaje na rok 1938 na rękę czytelników 294 dzieła w 477 tomach.

Stałymi pracownikami Książnicy byli i w roku sprawozdawczym pp. Olgierd Bielski, Aleksander Korbutt, Anna Zajewska. Poza tem, dzięki hojności Funduszu Kultury Narodowej, Książnica korzystała i w roku bieżącym z fachowej i nader owocnej pracy p. Stefanji Montwiłłówny. W końcu należy zaznaczyć, że Wileńskie Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy stale skierowywało do dyspozycji Towarzystwa bezrobotnych pracowników umysłowych, którzy pracowali w Książnicy. Zakończenie katalogowania całego działu czasopism przewidziane jest w miesiącach letnich 1938 r.

Wydawnictwa T. P. N. w r. 1937.

Ustalonym już zwyczajem bieżąca działalność wydawnicza Towarzystwa skupiała się w przeważającym stopniu w Wydziałach i Sekcjach. Wydawnictwa te otrzymują bezpłatnie członkowie odpowiednich Wydziałów lub Sekcji. Natomiast „Sprawozdanie ze stanu i działalności T-wa“, jako publikacja o charakterze nienaukowym i informacyjnym, dostarczana jest gratis wszystkim bez wyjątku członkom Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

W r. 1937 ukazały się z druku nast. wydawnictwa Towarzystwa:

1) „Ateneum Wileńskie“, roczn. XI (1936), str. VII + 981 i 10 ilustr. (zł. 18.—).

2) Sprawozdanie ze stanu i działalności TPN. w Wilnie za rok 1936. Wilno 1937, str. 47.

3—4) Źródła i materiały historyczne Wydziału III TPN. t.t. III i IV: T. Turkowski. Materiały do dziejów literatury i oświaty na Litwie i Rusi. T. II str. VIII + 316. Wilno 1937 (zł. 8.—). T. III, str. VIII + 324. Wilno 1937 (zł. 8.—).

5) Rozprawy i materiały Wydziału I TPN w Wilnie. Tom IX. zeszyt I: Sophie Abramowicz. Etudes sur les hymnes homériques. Wilno 1937, str. 98 (zł. 5.—).

6) Rozprawy i materiały Wydziału I TPN. w Wilnie. Tom IX. zeszyt 2: Leocadia Małunowicz—De ara Victoriae in Curia Romana quomodo certatum sit. Wilno 1937. str. 125 (zł. 8.—).

7) „Ateneum Wileńskie“, roczn. XII (1937), str. VIII + 705 z 2 ilustr. (zł. 15.—).

Poza tem są w druku wydawnictwa zakrojone na większą skalę, jak: Kodeks m. Wilna, Słownik bio-bibliograficzny daw. Uniwersytetu Wileńskiego oraz szereg bieżących wydziałowych i sekcyjnych. Wydawnictwo „Ateneum Wileńskie“, pomyślane pierwotnie jako kwartalnik, obecnie zaś wydawane jako rocznik, niebawem zacznie się ukazywać w regularnych odstępach półrocznych.

Wymiana wydawnictw.

Wymiana wydawnictw z szeregiem instytucyj naukowych i wydawniczych w kraju i zagranicą w dalszym ciągu jest kontynuowana (dokładny wykaz takowych oraz odnośne cyfry znajdują się w sprawozdaniu Książnicy p. p. D i E).

Postępujące z każdym rokiem katalogowanie działu czasopism umożliwia stopniowe uzupełnianie i kompletowanie szeregu periodyków. Podjęta w roku sprawozdawczym kontrola zasad i dotychczasowych wyników wzajemnej wymiany wydawnictw pozwala regulować stosunki wymienne, rozszerzając je lub redukując, niekorzystnie układające się dla Towarzystwa. Nawiazane zostały w roku sprawozdawczym stosunki wymienne z szeregiem instytucyj i osób w kraju i zagranicą, a mianowicie: Ambroise Jobert, agrégé de l'Université à Grenoble; Cornell University Agricultural Experiment Stations Ithaca USA; Göteborgs Kungl. Vetenskaps och Vitterhets-Samhälle w Szwecji; Hansische Geschichtsverein Leipzig; Kr. sveučilišni botanički zavod u Zagrebu; ks. Edmund Majkowski w Kopanicy (Poznańskie); Seminarja historii literatury polskiej uniwersytetów Jagiellońskiego i Poznańskiego; Vierteljahrsschrift „Jomsbürg“ w Berlinie; Yale University Library USA. Wznowione też zostały po dłuższej przerwie stosunki wymienne z redakcją „Slavische Rundschau“ w Pradze Czeskiej. Mimo utrudnionych od początku roku sprawozdawczego warunków wysyłki wydawnictw pocztą w kraju,

akcja wymiany utrzymuje się na dotychczasowym poziomie i wykazuje tendencje do dalszego rozwoju.

Poza bezpośrednią wymianą Towarzystwo i w tym roku ułatwiało Bibliotece Uniwersyteckiej w Wilnie zdobywanie wydawnictw zagranicznych drogą wymiany na wydawnictwa T.P.N., bezinteresownie przekazywane Bibliotece Uniwersyteckiej w ilości 30 egz. każdej ukazującej się z druku publikacji Towarzystwa.

Ponadto Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie nader wydatnie zasiłowało Bibliotekę Historyczną w Grodnie i Bibliotekę w Suwałkach zarówno wydawnictwami własnymi, jak i posiadanymi dubletami.

W wyniku wymiany Towarzystwo otrzymało: z kraju i z zagranicy—661 tt. wzamian za 1356 tt. wysłanych wydawnictw własnych.

Dział rękopisów.

Dział rękopisów przy Książnicy T-wa w roku sprawozdawczym *obdarzyło nowemi nabytkami 19 łaskawych ofiarodawców, których dary łącznie złożyły się na 23 teki i faszcykuły oraz 48 dokumentów, listów i drobnych pozycji osobnych.*

Ofiarodawcami byli pp.:

Bakinowski Stefan (zbiór ulotek, odezów i pism rozm.), Brensztejn Michał (m. in. sporządzony przez siebie wykaz treści: „Więsnika jugo-zapadnoj i zapadnoj Rossii z lat 1862—65), Brodowska Józefa (Nr. 3 czasop. nielegalnego „Głos kapłana“ z 13.IX 1862), Dziewulski Władysław, Kridl Manfred, Łopatecka Kazimiera (Constitutiones clericorum regularium pauperum z r. 1746), Montwiłłówna Stefania [sztambuch Izabeli Zbiegniewskiej (*1830 — † 1914), fotografje, listy), Narwoysz Antoni [m. in. papiery, dotyczące rodziny Krzyckich), Orłowski Wacław, Piłsudski Jan, Rodziewiczowa Julia (albumy, fotografje i akta, dotyczące szkół Stowarzyszenia Naucz. Pol. w Wilnie), Rucewiczowa Marja (m. in. autograf Jadw. Łuszczewskiej), po ś. p. Solimanim, Turkowski Tadeusz, Tyczkowski Franciszek ks. (sprawozdania szpitalne wileńskie z pap. po prof. Mikołaju Mianowskim († 1843), Wejtko Wacław (m. in. sztambuch Anny z Popowów Fiorentiniowej (*1836 w Dyneburgu, † 1914 w Wilnie), X. Y., Zawadzki Władysław (Materiały do spisu ludności m. Wilna w r. 1916; zbiór materiałów do wyborów do Sejmu Wileńskiego 8.I 1921 r.), Życka Ludwika (teki „Minscianów“, — materiałów do życia kulturalnego i społecznego w Mińsku Lit. w.w. XIX i XX).

Ogólne podsumowanie stanu posiadania działu rękopisów (całkowicie uporządkowanych lub będących w stadjum porządkowania na 1.I 1938 wykazywało:

912 tomów, faszcykułów i paczek rękopiśmiennych o treści jednolitej, 2024 dokumentów, aktów, listów i drobnych pozycji osobnych, w tem 46 pergaminów.

Łaskawą i bezinteresowną pomocą przy porządkowaniu rękopisów niosły w roku sprawozdawczym pp. Stefania Józefowiczówna, Ewelina Wróblewska i Ludwika Życka.

Korzystało z działu rękopisów T-wa dla badań naukowych w roku sprawozdawczym na miejscu lub za pośrednictwem bibliotek i archiwów miejscowych i zamiejskowych (Biblioteki Uniwersyteckie w Wilnie i Warszawie, Archiwum Uniwersyteckie we Lwowie, Muzeum X.X. Czartoryskich w Krakowie, T-wo im. Elizy Orzeszkowej w Warszawie)—osób 37 (m. in. 1 osoba przyjezdna z Grenoble we Francji), — wypożyczeń poza wileńskich było 4.

M U Z E U M.

Warunki lokalowe Muzeum z każdym rokiem stają się uciążliwsze.

Stłoczenie w salach gablot utrudnia swobodę ruchu zwiedzającej publiczności, zarówno jak przeładowanie tychże gablot i ścian eksponatami zaciera wyrazistość wystawionych przedmiotów, utrudniając ich dokładne obejrzenie. Jednocześnie zupełny już brak wolnego miejsca do ustawienia nowych gablot i ekranów przy napływających obficie darach uniemożliwia przytrzymywanie się wypracowanego planu i porządku w układzie zabytków.

Dodać należy brak osobnej pracowni muzealnej i odpowiednich magazynów do przechowywania przedmiotów niewystawionych, co utrudnia pracę porządkowania i konserwacji.

Wreszcie brak wolnej sali uniemożliwia urządzenie perjodycznych wystaw tematowych, okolicznościowych i jubileuszowych, do których Muzeum rozporządza tak obfitymi zbiorami, częstokroć ukrytymi w magazynach muzealnych.

Słowem Muzeum dożyło chwili, w której wielki jest czas do pomyślenia o corychlejszem rozszerzeniu dotychczasowego lokalu przez dobudowę skrzydła z nowymi salami, albo w niemiłej ostateczności przeniesienia niektórych działów w całości do wynajętego osobno lokalu w obcym domu.

Wielce użyteczną okazała się inicjatywa Związku Muzeów w Polsce, który wystarał się w Biurze Funduszu Pracy o zatrudnienie w Muzeach Związkowych na okres czteromiesięczny bezrobotnych absolwentów szkół wyższych. Tą drogą Muzeum T. P. N. korzystało z wydatnej pomocy przy porządkowaniu swoich zbiorów dwóch absolwentów U. S. B. magistrów filoz. w zakresie historii, p. p. Stefana Onoszki od 1.VIII do 30.IX i Tytusa Bienieckiego od 1.X do 30.XI 1937 r.

P. Mikołaj Dzikowski, kustosz Biblioteki U. S. B., zakończył porządkowanie i *katalogowanie zbioru monet klasycznych*. Katalog ten opracowany naukowo zapoczątkuje zbiór drukowanych katalogów Muzeum naszego.

Muzeum w r. 1937 uczestniczyło w trzech wystawach, udzielając na nie ze zbiorów swoich odpowiednich eksponatów: *Mariologicznej* w Wilnie (16 przedm.), *Sztuki Ludowej* w Instytucie Propagandy Sztuki w Warszawie i *Pośmiertnej Wystawie prac ś.p. Ferdynanda Ruszczyca* (obraz „*Nec mergitur*“, 3 widoki kredk. Wilna, 8 makiet pastelowych i 6 szkiców ołówk. do „*Lili Wenedy*“), trwającej w październiku i listopadzie w Wilnie, następnie przewiezionej w całości do Warszawy, Krakowa i innych miast.

P. Wanda Jagodzińska, stud. wydz. mat.-przyr. U. S. B. do swej pracy magisterskiej, zbadała i spisała toporki głazzone.

D. 16.XII 1937 p. Eugenjusz Gulczyński miał w Radjo wileńskim reportaż z Muzeum T. P. N.

Dary na rzecz Muzeum w r. 1937 złożyły następujące osoby: Bilewicz Piotr (folw. Łapuszyna, pow. postawski), Biłgorajska Jadwiga, Bobka Jan, Brancewicz Henryk, Buyko Wojciech, Buynowski Tadeusz (Dyneburg), Cywiński Wiktor, Dąbrowska Zofja, Dąbrowski Wojciech adw., Duczmanowa Jadwiga, Dyrekcja i Rada Pedagogiczna Państw. Żeńskiej Szkoły Przem.-Handlowej im. E. Dmochowskiej w Wilnie, Giedroń Antoni, Iwaszko Michał, Jeleńska Marja z Kończów, Jodelisowa Emilja (Litwa), Karpowicz Zygmunt, Konopczyńska Julja (Zakopane), Kurminowa Zofja (Litwa), Łoziński Stanisław (Porubanek), Małynicz-Malicki M. ks. b. prob. trocki, Michniewiczów rodzina, Narwoysz Antoni prof., Narębski Stefan inż., Piłsudski Jan b. min., Rokujżanki Michalina i Stefanja (Ryga), Siotkin Kazimierz, Sledź Waldemar (Dokszyce), Świeżyński Florjan-Feliks dr. (zm. 24.II 1938), Tołoczko Władysław ks., Tyczkowski Franciszek ks., Waszkiewicz Antoni dr., Wejtko Wacław (Wołkowysk), Wolbek Marjan i Łuk Wienczysław (Gniezdziłowo pod Dokszykami).

Ogółem od 35 ofiarodawców otrzymano 388 przedmiotów i od Związku Numizmatyków Lwowskich zakupiono 4 medale polskie, wybite przez tenże Związek, czyli razem 392 przedmioty wzbogaciły działu:

Historyczno-obyczajowy	16
Numizmatyczny (banknoty, monety, medale etc.)	288
Sztuka (malarstwo, rzeźba)	11
„ (ryciny, fotografie)	77
Ogółem przedmiotów	392

(W r. 1936 było ofiarodawców 30 i przed. 358).

Z powyższych nabytków na szczególną uwagę zasługują następujące:

Kwartnik wileński Witolda srebrny, znaleziony w r. 1936 w Zameczku pod Wilnem (dar znalazcy p. Kaz. Siotkina); *Lusterko, według tradycji należące do Adama Mickiewicza*, otrzymane przez ofiarodawcę od Florentyny z hr. Dzieduszyckich księżny Czartoryskiej 2-o v. Cieńskiej z Jabłonowa w Małop. Wsch. (dar p. Jana Bobki, lektora U. S. B.); *pamiątki z r. 1863* (dary pp. Jadwigi Duczmanowej i Julji Konopczyńskiej), *16 widoków Wilna*

w *fotogr.* Czechowicza (dar p. M. Jeleńskiej); *Akwarele* Juljana Ceglińskiego (zm. 1903), Romualda Chojnackiego, Kossowskiego, Alfreda Römera i A. Wicherskiego (dar p. W. Wejtki) i *Sztandar* b. Państw. Średn. Szkoły Przemysł.-Handl. im. E. Dmochowskiej w Wilnie (dar Dyrekcji i Rady Pedagogicznej).

Muzeum było otwarte dla zwiedzających: stale w niedziele w godz. 12—14 i doraźnie w miarę zgłaszania się grup wycieczkowych lub osób przyjezdnych codziennie w godzinach przedobiednich, wyjąwszy przerwę wakacyjną od 11.VII do 15.VIII.

Frekwencja zwiedzających w porównaniu z rokiem poprzednim, jak to widzimy w poniższym zestawieniu, wzrosła prawie dwójnasób.

W r. 1937 wydano *kart wstępu*:

po 50 gr.	osobom	560	(w r. 1936	465)
„ 20 gr.	„	1114	(„ „	1510)
„ 10 gr.	„	6344	(„ „	4333)
za opłatą ryczałtową	„	3030	(„ „	—)
bezpłatnych	„	2148	(„ „	751)
Razem	„	13196	(„ „	7059)

Do wzrostu frekwencji przyczyniły się znacznie:

a) *wycieczki szkolne wiejskie*, zorganizowane systematycznie przez Kuratorium Okr. Szkoln. Wileńskiego za opłatą ryczałtową od grupy, wynoszącą 6½ gr. od osoby (3030 osób), b) wzmoczona działalność Związku Propagandy Turystycznej Ziemi Wileńskiej, który m. in. w roku tym po raz pierwszy zorganizował od 19 do 25.IV *Tydzień propagandy Muzeów w Wilnie* za opłatą 10 gr. od osoby (1062 os.) i c) hojniejsze udzielanie przez Dyрекcję Muzeum *bezpłatnych kart wstępu* (więcej o 1397).

Z ogólnej liczby 13196 zwiedzających przypadło na wycieczki młodzieży szkolnej 6979 os. czyli 53% i żołnierskie 1974 os. czyli 15%.

Personel muzealny składał się jak w latach poprzednich z kustosza (honor.) dr. Michała Brensztejna i urzędnika biblioteczno-muzealnego Aleksandra Korbutta.

Dyżury niedzielne, w „Tygodniu Propagandy Muzeów” i inne dni w miarę potrzeby pełnili pp. Korbutt Aleksander (46 dyż.), Untenówna Helena (46), Józefowicz Edmund (39), Bieniecki Tytus (16), Onosko Stefan (7), Jasienkówna Marja (4), Bakinowski Stefan i Paszkiewicz A. (po 2), Kotlicki Mieczysław i Puchalska Róża (po 1). Razem dyżurów 164, w tem płatnych po 2 zł. dyżurów 127.

Dochód Muzeum: zł. 1355 gr. 15 (w tem wejściowe zł. 1329 gr. 55 i sprzedaż fotografii i pocztówek zł. 25 gr. 60).

Wydatki Muzeum: zł. 514 gr. 95 (w tem dyżury zł. 254 oraz inwestycje i konserwacja zł. 260 gr. 95).

Dochód czysty: zł. 840 gr. 20.

Administracja nieruchomości.

(Sprawozdanie gospodarcze).

W roku sprawozdawczym zaszła konieczność gruntownego remontu kotła centralnego ogrzewania, gdyż w wyniku długotrwałego zalania wodą kotłowni, podczas pamiętnej powodzi 1931 r., rury kotłowe uległy przedzerwieniu i poczęły przeciekać. Dzięki łaskawej pomocy Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy, który przejął na siebie część kosztów robocizny (608 zł. 20 gr.) remont kotła obciążył skromne fundusze T-wa poważną sumą zł. 988 gr. 20. Poza tem przeprowadzono drobne naprawy pieców i doprowadzono do stanu używalności jeden pokój w piwnicy, przeznaczony na prace introligatorskie.

Zarząd T-wa poczytuje za swój miły obowiązek złożyć łaskawym ofiarodawcom, współpracownikom i tym wszystkim, którzy życzliwie służyli Towarzystwu naszemu pomocą oraz do rozwoju jego się przyczynili, wyrazy szczerzej wdzięczności oraz żywi nadzieję, iż pomoc i ofiarność ogółu towarzyszyć będą i nadal poczynaniom i pracom T-wa.

SPRAWOZDANIE
TOWARZYSTWA PRZYJA
Za rok
OGÓLNE ZESTAWIE

NAZWA RACHUNKÓW	Stan rachunków na 1/1 1937 r.	
	D-t	Cr-t
R-k Kasy	1.631.13	—
„ Banków: 1) Wileń. Pryw. Bank. Handl.	1.494.85	—
2) Bank Gospod. Krajowego	27.835.89	—
3) P. K. O.	1.117.33	—
„ Funduszu Kultury Narodowej Imie- nia Józefa Piłsudskiego	—	10.859.38
„ Min. Wyzn. Relig. i Ośw. Publ. . . .	—	222.24
„ Muzeum	—	—
„ Płac	—	—
„ Wydatków biurowych	—	—
„ Utrzymania gmachu	—	—
„ Składek członkowskich	—	—
„ Zaliczek	644.37	—
„ Subwencyj bezwrotnych	—	—
„ Zapisu P. Marmottan'a	—	6.782.90
„ Zapisu G. Woyniłłowicza	—	3.251.48
„ Depozytów	—	2.471.00
„ Wydawnictw	116.767.48	—
„ Papierów 0/00	—	2.196.87
„ Różnych	—	—
„ Remontu gmachu	—	—
„ Masy upadłościowej	4.719.02	—
„ Nieruchomości	15.600.00	—
„ Wojew. biura Funduszu Pracy . . .	—	271.00
„ Kapitału obrotowego (składnicy) . .	—	143.755.20
Bilans	169.810.07	169.810.07

RACHUNKOWE
CIÓŁ NAUK W WILNIE
1937
NIE RACHUNKÓW

Obroty za rok 1937		Rachunek wydatków i przychodów		Stan rachunków na 1/1 1938 r.	
D-t	Cr-t	Wydatkowano	Wpłynęło	Aktywa	Pasywa
6.589.72	5.141.21	—	—	1.448.51	—
29.821.08	28.529.32	—	—	1.291.76	—
62.823.29	29.669.37	—	—	33.153.92	—
9.917.92	7.630.00	—	—	2.287.92	—
18.691.13	39.859.38	—	3.726.81	—	17.441.44
4.923.08	6.222.24	—	—	—	1.299.16
514.95	1.355.15	—	840.20	—	—
5.872.32	99.86	5.772.46	—	—	—
798.07	3.20	794.87	—	—	—
1.646.14	—	1.646.14	—	—	—
—	1.804.00	—	1.804.00	—	—
3.249.44	2.434.38	—	—	815.06	—
440.00	2.831.19	—	2.391.19	—	—
25.00	6.782.90	—	—	—	6.757.90
—	3.273.98	—	—	—	3.273.98
—	2.471.00	—	—	—	2.471.00
126.305.96	992.95	—	992.95	126.305.96	—
—	2.196.87	—	—	—	2.196.87
2.944.55	4.80	390.48	—	2.549.27	—
1.760.00	608.80	1.151.20	—	—	—
4.719.02	4.719.02	—	—	—	—
15.600.00	—	—	—	15.600.00	—
1.666.04	1.671.00	—	—	—	4.96
2.995.01	153.002.10	—	—	—	150.007.09
301.302.72	301.302.72	9.755.15	9.755.15	183.452.40	183.452.40

Obroty rachunków poszczególnych.

R-k Kasy:

Saldo na 1/I 37 r.	1.631.13	
Wpłynęło	4.958.59	6.589.72
Wypłacono		5.141.21
Saldo na 1/I 38 r.		1.448.51

R-k Banków:

Saldo na 1/I 37 r.	29.330.74	
Wpłynęło	63.313.63	92.644.37
Wypłacono		58.198.69
Saldo na 1/I 38 r.		34.445.68

R-k P. K. O.:

Saldo na 1/I 37 r.	1.117.33	
Wpłynęło	8.800.59	9.917.92
Wypłacono		7.630.00
Saldo na 1/I 38 r.		2.287.92

R-k Funduszu Kultury Narodowej Imienia Józefa Piłsudskiego:

Saldo na 1/I 37 r.	10.859.38	
Wpłynęło	29.000.00	39.859.38
Wydatkowano na wydawnictwa naukowe	18.691.13	
przeniesiono na potrzeby ogólne	3.726.81	22.417.94
Saldo na 1/I 38 r.		17.441.44

R-k Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

Saldo na 1/I 37 r.	222.24	
Wpłynęło	6.000.00	6.222.24
Wydatkowano na wydawnictwa naukowe		4.923.08
Saldo na 1/I 38 r.		1.299.16

R-k Muzeum:

Wpłynęło za karty wstępu i fot.		1.355.15
Wydatkowano za dyżury . . .	254.00	
Za pantofle, reperacje itp. . .	260.95	514.95
Odpisano na r-k dochodów .		<u>840.20</u>

R-k Płacy:

Wynagrodzenie stałego person. admin.	4.485.00	
Świadczenia socjalne prac. stał. i przyg.	1.387.32	5.872.32
Zwrot świadczeń		<u>99.86</u>
Pokryto z własnych dochodów		<u>5.772.46</u>

R-k wydatków biurowych:

Telefon	312.00	
Wydatki pocztowe	170.46	
Materiały piśm. druki itp. . .	315.61	798.07
Zwrot wydatk. pocztow. . . .		<u>3.20</u>
Pokryto z dochod. własnych .		<u>794.87</u>

R-k utrzymanie gmachu:

Opał	763.00	
Światło	233.30	
Woda, kanalizacja, utrzymanie porządku, czyszcz. komi- nów itp.	337.59	
Podatek od nieruchomości . .	50.73	
Asekuracja budynków	124.32	
Remont pieców, ruszty	137.20	1.646.04
Pokryto z funduszy własnych		<u>1.646.04</u>

R-k składek członkowskich:

Wpłynęło	<u>1.804.00</u>
Odpisano na r-k dochodów .	<u>1.804.00</u>

R-k Zaliczek:

Saldo na 1/I 1937 r.	644.37	
Wydano różnym	2.605.07	3.249.44
Usprawiedliwiono		2.434.38
Saldo na 1/I 1938 r.		<u>815.06</u>

R-k subwencji bezwrotnych:**Wpłynęło:** Fundacja śp. J. Mont-

willi	500.00	
Ofiara Powsz. Zakł. Ubezp.		
Wzajemn.	400.00	
Dopisane 0/0	1.491.19	
Otrzymano ze Związku Muzeów	440.00	2.831.19
Wypłacono za prace muzealne		440.00
Odpisano na r-k dochodów		<u>2.391.19</u>

R-k zapisu P. Marmottan'a :

Pozostałość na 1/I 37 r.	6.782.90	
Wydatkowano na drobne inwestycje		25.00
Saldo na 1/I 1938 r.		<u>6.757.90</u>

R-k zapisu E. Woyniłłowicza:

Saldo na 1/I 1937 r.	3.251.48	
Wpłynęło za wydawnictwa		22.50
Saldo na 1/I 1938 r.		<u>3.273.98</u>

R-k depozytów:

Depozyt D-ra A. Safarewicza	1.361.00	
„ D-ra J. Adamusa	1.100.00	2.471.00
Saldo na 1/I 1938 r.		<u>2.471.00</u>

R-k wydawnictw:

Pozostałość na 1/I 1937 r.	116.767.48	
Przybyło w ciągu roku	9.538.48	126.305.96
Otrzymano za wydawnictwa		992.95
Odpisano na r-k dochodów		<u>992.95</u>

R-k papierów 0/00:

Saldo na 1/1 1938 r.	2.196.87
------------------------------	----------

R-k różnych:

Wyplacono: za nekrologi	44.00	
za apteczkę, żarówki i drobne wydatki	107.80	
za reperację stołów	40.00	
za inkaso składek	203.48	
Adwokatowi za prowadz. sprawy	480.00	
Strata na układzie z Zarządem Masy Upadłościowej . .	2.069.27	2.944.55
Otrzymano		4.80
		2.939.75
Pokryto z funduszków własnych	390.48	
Odpisano na rachunek strat .	2.549.27	2.939.75

R-k Remontu gmachu:

Wyplacono: za ustawienie płotu i altanki	162.54	
za rury do kotła i robociznę .	1.597.46	1.760.00
bonifikata za robociznę Fund. Pracy		608.80
Pokryto z funduszków własnych		1.151.20

R-k Masy upadłościowej:

Saldo na 1/1 1937 r.	4.719.02
Otrzymano od Zarządu Masy .	2.169.75
Spisano na straty	2.549.27 4.719.02

R-k nieruchomości:

Saldo na 1/1 1938 r.	15.600.00
------------------------------	-----------

R-k Woj. Biura Funduszu Pracy:

Saldo na 1/I 1937 r.	271.00	
Wpłynęło na zatrudnienie bezrobotnych	1.400.00	1.671.00
Wypłacono bezrobotnym prac.	1.057.24	
Bonifikata za robocizną przy naprawie kotła	608.80	1.666.04
Saldo na 1/I 1938 r.		<u>4.96</u>

R-k kapitału obrotowego:

Saldo na 1/I 1938 r.	<u>150.007.09</u>
------------------------------	-------------------

R-k wydatków i wpływów:
(strat i zysków)**Wydatki:**

Płace	5.772.46	
Wydatki biurowe	794.87	
Utrzymanie gmachu	1.646.14	
Różne	390.48	
Remont kotła i inne naprawy .	1.151.20	9.755.15

Wpływy:

Muzeum	840.20	
Składki członkowskie	1.804.00	
Subwencja bezwrotna	2.391.19	
Wydawnictwa	932.95	
Inne źródła (F. K. N.)	3.726.81	9.755.15

**Zestawienie stałych kosztów administracyjnych
za lata 1937 — 1934.**

	r. 1937	r. 1936	r. 1935	r. 1934	przecięt
Płace	5.772.46	5.306.68	6.619.83	6.737.49	6.109.00
Wydatki biurowe . .	794.87	693.24	646.69	1.022.69	789.00
Utrzymanie gmachu	1.646.14	1.511.78	1.473.26	1.933.79	1.641.00
	8.213.47	7.511.70	8.739.78	9.693.97	8.539.00

NIEŻYJĄCY CZŁONKOWIE TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
HONOROWI, KORESPONDENCI I PROTEKTORZY

Honorowi

Askenazy Szymon zm. 22.VI.1935.
Balzer Oswald † 11.I.1933.
Baranowski Ignacy † 24.II.1919.
Bełza Stanisław † 24.VIII.1929.
Brensztejn Michał Eustachy † III.29.1938.
Cybulski Napoleon † 26.IV.1919.
Dobrzycki Stanisław † 14.VII.1931.
Dybowski Benedykt † 31.I.1930.
Estreicher Karol † 30.IX.1908.
Fijałek Jan ks. † 9.X.1936.
Finkel Ludwik † 24.X.1930.
Godlewski Emil (sen.) † 10.IX.1930.
Jabłonowski Aleksander † 22.VIII.1913.
Jabłoński Jan † 23.I.1930.
Janczewski Edward † 17.VII.1918.
Kallenbach Józef † 12.IX.1929.
Karejew Mikołaj † 18.II.1931.
Kętrzyński Wojciech † 15.I.1918.
Korzon Tadeusz † 9.III.1918.
Kraushar Aleksander † 11.XII.1931.
Kryński Adam-Antoni † 10.XII.1932.
Krzemiński Stanisław † 29.XI.1912.
Łatyszew Bazyli † 2.V.1921.
Majewski Erazm † 14.XI.1921.
Mickiewicz Władysław † 9.VI.1926.
Mokrzecki Zygmunt-Atanazy † 3.III.1936.
Morawski Kazimierz † 25.VIII.1925.
Muka Ernest † 10.X.1932.
Orzeszkowa Eliza † 18.V.1910.
Parczewski Alfons † 21.IV.1933.
Piłsudski Józef † 12.V.1935.
Porębowicz Edward † 24.VIII.1937.
Prochaska Antoni † 23.IX.1930.
Ptaszycki Stanisław † 22.XII.1933.

Raciborski Marjan † 24.III.1917.
Rostafiński Józef † 5.V.1928.
Ruszczyc Ferdynand †. 30.X.1936.
Skłodowska-Curie Marja † 4.VII.1934.
Smółka Stanisław † 27.VIII.1924.
Suligowski Adolf † 16.II.1932.
Szadeczkzy-Kardoss Ludwik † 28.XII.1935.
Szukiewicz Wandalin † 1.XII.1919.
Talko-Hryncewicz Juljan † 26.IV.1936.
Tarnowski Stanisław † 31.XII.1917.
Tretiak Józef † 18.III.1923.
Zahorski Władysław † 24.VIII.1927.
Zakrzewski Wincenty † 12.IV.1918.

K o r e s p o n d e n c i

Bieliński Józef † 15.VI.1926.
Czarkowski Ludwik † 22.X.1928.
Dowgird Tadeusz † 1.XI.1919.
Gloger Zygmunt † 15.VIII.1910.
Janowski Ludwik † 18.XI.1921.
Jelski Aleksander † 27.VIII.1916.
Manteuffel Gustaw † 24.IV.1916.
Szafnagel Kazimierz † 13.III.1923.

P r o t e k t o r z y

Brzeski Mikołaj † 22.VIII.1910.
Karłowiczowa Irena † 21.VII.1922.
Kolb Antoni †
Łęska Marja † 25.I.1925.
Łęski Hilary † 14.II.1920.
Łopaciński Stanisław † 23.XI.1933.
Montwiłł Józef † 20.II.1911.
Montwiłł Stanisław † 25.XI.1916.
Rostworowski Tadeusz hr. † 23.VIII.1928.
Szymański Jan † 26.I.1910.
Tyszkiewiczowa Klementyna hr. † 6.VI.1921.
Tyszkiewicz Antoni hr. † 23.XII.1920.
Tyszkiewicz Władysław hr. † 21.IX.1936.
Wojnicki Henryk † 15.VIII.1915.

Spis członków Towarzystwa

w dniu 1 stycznia 1938 r.

A. Członkowie honorowi (§§ 8, 17, 19 statutu).

Abraham Władysław, Lwów.
Brensztejn Michał, Wilno. †
Brückner Aleksander, Berlin.
Bujak Franciszek, Lwów.
Chrzanowski Ignacy, Kraków.
Dąbkowski Przemysław, Lwów.
Kościałkowski Stanisław, Wilno.
Krzywicki Ludwik, Warszawa.
Michalski Stanisław, „
Niederle Lubor, Praga.
Niedermann Max, Neufchâtel.
Semkowicz Władysław, Kraków.
Siedlecki Michał, „
Wrzosek Adam, Poznań.
Zdziechowski Marjan, Wilno.
Zieliński Tadeusz, Warszawa.
Żeligowski Lucjan, maj. Andrzejewo, wojew. wileńskie.

B. Członkowie korespondenci (§§ 8, 17, 19).

Diveky Adorjan, Warszawa.
Hoppen Jerzy, Wilno.
Kulwiec Kazimierz, Toruń.
Mościcki Henryk, Warszawa.

C. Członkowie protektorowie (§§ 8, 15, 16).

Brzeska-Żarnowska Zofja, Warszawa.
Bułhak Emanuel, Monte Carlo.
Jeleńska Marja, Wilno.
Przeździecki Józef hr., Postawy, wojew. wileńskie.
Uziębło Lucjan, Wilno.

D. Członkowie dożywotni i wieczyści (§§ 8, 14).

Abramowicz Ludwik,	Wilno.
Bank Handlowy Prywatny Wileński.	"
Bank Ziemski Wileński,	"
Bańkowski Czesław, Litwa.	
Bądryński Wacław, Wilno.	
Bińkowski Benedykt, Poznań.	
Broel-Plater Marjan hr., Wilno.	
Burhardt Aleksander, Warszawa	
Cywiński Hieronim, Mitów, Litwa.	
Dziwulski Władysław, Wilno.	
Ehrenkreutz Stefan	"
Hanusowicz Bolesław,	"
Komar Władysław, Bejsagola, Litwa.	
Kotwiczowa Marja. maj. Turły. p. Michaliszki, wojew. wileńskie.	
Lasocka Adelaida hr., Wilno.	
Lutosławski Wincenty, Kraków.	
Niekraszówna Leokadja, Wilno.	
Olszewska Marja,	"
Oko Jan,	"
Piasecki Władysław,	"
Polackówna Marja, Lwów.	
Reicher-Sosnowski Michał, Wilno.	
Rydz-Śmigły Edward, Warszawa.	
Sejmik Wileńsko-Trocki, Wilno.	
Sienkiewicz Czesław,	"
Staniewicz Witold,	"
Świda Florjan, m. Małe Hranicze. p. Kraśne n/Uszą, w. wileńsk.	
Truszkowska Marja.	Wilno.
Umiaszowska Janina margr.,	"
Wilanowski Bolesław,	"
Wołodźko Witold,	"
Zarewicz Stanisław, Warszawa.	
Zawadzki Feliks, Wilno.	

E. Członkowie zwyczajni (§§ 8, 10, 11, 12, 13, 14, 20).

Abramowiczówna Zofja	Wilno.
Achrem-Achremowiczowa Wanda,	"
Adamus Jan,	"
Adolph Władysław,	"
Adalberg Samuel,	Warszawa.
Alexandrowicz Jerzy,	"
Anders Henryk,	Wilno.
Andrzejewska Marta,	"
Antoszczuk Stanisław, Mołodeczno.	
Baliński Ignacy, Warszawa.	

Bałtrukiewicz Jan, Wilno
 Bańkowski Witold, "
 Baudouin de Courtenay Zofja, Warszawa.
 Bazarewski Stefan, Wilno.
 Bądzkiewicz Juljan, "
 Beczkowicz Zygmunt, Warszawa.
 Bejnarowicz Klemens, Wilno.
 Bekier Edward, "
 Bobka Jan, "
 Bochwic Stanisław, "
 Bochwic Wacław, Pińsk.
 Bohdanowicz Leon, Algier—Afryka.
 Bohdziewicz Antoni, Warszawa.
 Borkowski Władysław, Wilno.
 Borowski Jan, "
 Borowski Wacław, "
 Bosiacka Anna, Poznań.
 Bossowski Franciszek, Wilno.
 Brensztejnowa Jadwiga, "
 Brochocki Stanisław, maj. Weresków, pow. nowogródzki.
 Broel-Plater Leon ks., Lwów.
 Bronicówna Leonja, Wilno.
 Bułhak Jan, "
 Burhard Mieczysław, maj. Ostojów, woj. białostockie.
 Burhardt Stefan, Wilno.
 Buyko Jan, "
 Buyko Wojciech, "
 Buykowa Zofja, "
 Charkiewicz Walerjan, "
 Chmielewska Irena, "
 Chmura Władysław, ks., Chyrów, wojew. lwowskie.
 Chodyncki Kazimierz, Warszawa.
 Chomiński Ludwik, Wilno.
 Chomiński Olgierd, "
 Cywiński Stanisław, "
 Czarkowska Melanja, Lublin.
 Czarnowska Marja, maj. Ryzgory, p. Kiemieliszki, wojew. wileńskie.
 Czechowicz-Lachowicki Paweł, Wilno.
 Czekotowska Marja, "
 Czeżowski Tadeusz, "
 Czyżewski Romuald, "
 Danejko Bolesław, Horodyszcze, wojew. nowogródzkie.
 Dąbrowski Tadeusz, Wilno.
 Dąbrowski Wacław, Warszawa.
 Dembowski Jan, Wilno.
 Demby Stefan, Warszawa.
 Dmochowski Władysław, Wilno.
 Dobaczewski Eugenjusz, "

Domański Zygmunt, p. lwacewicze, pow. słonimski, w. nowogródzkie.
 Dowgiałłowa Helena, Wilno.
 Drège'ówna Helena, „
 Drużyłowska Julja, „
 Dunajówna Marja, „
 Dubicka Helena, „
 Dziwulski Wacław, „
 Eiger Marjan, „
 Engiel Mieczysław, „
 Falkowski Adolf, Kochanówek, wojew. łódzkie.
 Falkowski Czesław ks., Wilno.
 Fedorowicz Zygmunt, „
 Francastel Pierre, Warszawa.
 Gajdzisowa Marja, Wilno.
 Gądek Antoni ks., „
 Glaser Stefan, Warszawa.
 Glixelli Stefan, Kraków.
 Goławski Witold, Oszmiana.
 Gorzuchowski Ksawery, Wilno.
 Gostkowski Rajmund, „
 Górski Konrad, „
 Grabińska Wanda, Warszawa.
 Hanusowicz Jan ks., Wilno.
 Hiller Stanisław, „
 Hirschberg Adolf, „
 Hleb-Koszańska Helena, „
 Hiasko Marjan, „
 Hryniewicz Zygmunt, „
 Iwaszkiewicz Janusz, „
 Jabłonowski Władysław, „
 Jackiewiczowa Janina, „
 Jackowski Jan, „
 Jakubowski Michał, „
 Jakubowski Zygmunt, „
 Jałbrzykowski Romuald, Ks. Arcyb.-Metrop., Wilno.
 Jantzen Kazimierz, Wilno.
 Januszkiewicz Aleksander, „
 Jasinowski Bogumił, „
 Jasiński Stanisław ks., „
 Jasiński Zbigniew, „
 Jastrzębski Michał Superint. gener., „
 Jawłowski Hieronim, Warszawa.
 Jaworski Iwo, Wilno.
 Jeśmanowiczówna Janina, Łuck.
 Jędrzejewiczowa Cezarja, Warszawa.
 Jodziewicz Aleksander, Wilno.
 Jundziłł Adam, „
 Jundziłł Zygmunt, „

Kajzer Władysław, Warszawa.
 Karpowicz Zygmunt, Wilno.
 Kempisty Stefan, "
 Klimczycka Henryka, maj. Jabłonka, p. Hermanowicze w. wileńskie.
 Kognowicki Stanisław, Wilno.
 Kolbuszewski Kazimierz, Lwów.
 Komarnicki Wacław, Wilno.
 Koneczny Feliks, Kraków.
 Kopec Witold, Wilno.
 Koschmieder Erwin, "
 Kowalenko Władysław, Poznań.
 Kowalski Edmund, Wilno.
 Koźlińska Helena, "
 Krasnopolski Otton, "
 Kraszewski Witold, "
 Kridl Manfred, "
 Krzyżanowski Bronisław, "
 Krzyżanowski Jan, "
 Kubicka Jadwiga, "
 Kulikowski Leon, "
 Kuncewiczówna Wanda, "
 Lelesz Edmund, "
 Letuvių Mokslo Draugija, "
 Limanowski Mieczysław, "
 Lipińska Anna, Gniezno.
 Lorentz Stanisław, Warszawa.
 Lukas Eugenjusz, Nowogródek,
 Łapinówna Wanda, Wilno.
 Łastowski Wacław, "
 Łęska Alina, "
 Łęska Michalina, "
 Łęski Włodzimierz, Warszawa.
 Łętowski Paweł, Wilno.
 Łopaciński Euzebjusz, "
 Łowmiańska Marja, "
 Łowmiański Henryk, "
 Łoziński Konstanty, Nowogródek.
 Łubieński Wincenty hr., Wilno.
 Łukaszewiczówna Bronisława, "
 Łukaszewicz Jeremi, "
 Łukowski Ludwik, "
 Maciejewicz Stanisław ks., "
 Maculewicz Ludwik, "
 Makarow Wacław, "
 Malecki Jan, Wilno.
 Malinowski Władysław, Warszawa.
 Maliński Maksymiljan, Wilno.
 Małkowski Stanisław "

Marcinowski Józef ks.,	Wilno.
Marcinowski Klemens,	"
Massonius Marjan,	"
Meysztowicz Aleksander,	"
Meysztowicz Walerjan ks.,	"
Michalkiewicz Kazimierz	Ks. Bisk.-Suf., Wilno.
Mienicki Ryszard,	Wilno.
Mierzeyewski Władysław,	"
Miller Antoni,	Warszawa.
Millerowa Lilla,	"
Mincer Edward,	Wilno.
Mineyko Władysław,	"
Miskiewicz Tadeusz,	"
Modelski Teofil,	Lwów.
Mołochowiec Jan,	Wilno.
Mongird Waclaw,	Łuck.
Montwiłłówna Stefanja,	Wilno.
Morelowski Marjan,	"
Mościcki Aleksander ks.,	"
Moszczeński Józef,	Warszawa.
Mozołowski Włodzimierz,	Wilno.
Mularski Franciszek,	"
Muszyński Jan,	"
Narębski Piotr,	"
Narębski Stefan,	"
Narkiewicz-Jodko Ludwik,	Nieśwież.
Niewodniczański Henryk,	Poznań.
Nowak Edmund ks.,	Lublin.
Nowicka Helena,	Wilno.
Nowicki Paweł ks.,	"
Nowicki Władysław,	"
Obieziński Michał,	"
Odlanicki-Poczobutt Henryk,	maj. Adelskowszczyzna, pow. grodz.
Olszański Ignacy ks.,	Wilno.
Opoczyński Kazimierz,	Warszawa.
Osieckowska Celina,	Paryż.
Oszywa Władysław,	Wilno.
Otrębski Jan,	"
Papuziński Stanisław,	Dzisna.
Panejko Jerzy,	Wilno.
Parczewski Józef-Ignacy,	"
Parczewski Walenty,	"
Paszkowska Zofja,	"
Patkowski Józef,	"
Pelczar Kazimierz,	Wilno.
Perkowski Leon,	"
Perkowski Tadeusz,	Gdańsk.
Pigoń Stanisław,	Kraków.

Piłsudski Jan, Wilno.
 Piotrowicz Wiktor, Warszawa.
 Piwocki Ksawery, Wilno.
 Pizło Tadeusz, "
 Podwiński Julian, "
 Połubińska Salomea, "
 Popowicz Jan, Lwów.
 Prüffer Jan, Wilno.
 Puciata Leon ks., "
 Rackiewicz Oktawjusz, "
 Rakowski Bronisław, Warszawa.
 Remer Jerzy, Kraków.
 Reniger Szymon, Wilno.
 Renigerówna Janina, "
 Reuttówna Marja, "
 Rodziewicz Wacław, "
 Rodziewiczowa Julia, "
 Rudnicki Juljusz, "
 Rutkowski Michał ks., Pińsk.
 Rzędowski Henryk, Wilno.
 Rybicki Józef, Nowogródek.
 Rydzewski Bronisław, maj. Huta, poczta Suwałki.
 Rygiel Stefan, Warszawa.
 Ryniewicz Antoni, Toruń.
 Safarewicz Jan, Kraków.
 Samulanis Antoni, Wilno.
 Sawicki Adam ks. prałat, "
 Skinder Czesław, Lida.
 Śledziwski Piotr ks., Wilno.
 Ślendrański Ludomir, "
 Sławiński Kazimierz, Warszawa.
 Sokołowska Helena, Wilno
 Sokołowski Gabryel, "
 Sokołowski Władysław, "
 Sopoćko Michał ks., "
 Sosnowski Stanisław, Wołkowysk.
 Srebrny Stefan, Wilno.
 Stabryła Edmund ks. Pińsk.
 Staniewiczowa Eugenja, Wilno.
 Stasiun Józef, Wilejka pow.
 Staszewski Wacław, Wilno.
 Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie.
 Strawińska Zofja, Wilno.
 Studnicka-Gizbert Kozłowska Janina, Grodno.
 Studnicki-Gizbert Wacław, Wilno.
 Studnicki-Gizbert Władysław, Warszawa.
 Sukiennicki Wiktor, Wilno.
 Sułkowski Leon, "

Sumorok Juljusz,	Wilno.
Świaniewicz Stanisław,	"
Świątecki Kazimierz,	"
Świeżyński Florjan, †	"
Świda Witold,	"
Świdzińska Antonina,	"
Świrski Ignacy ks.,	"
Swolkień Konstanty, †	"
Sycianko Czesław,	"
Szafnagiel Jan,	"
Szakien Bronisław, †	"
Szakienowa Sabina,	"
Szalewicz Władysław,	"
Szapszał Hadži Seraja Chan, Hachan Karaimów, Wilno.	
Szczeniowski Szczepan,	"
Szczerbicki Edward, Nieśwież.	
Szczuka Stanisław, Wilno.	
Szmurło Jan, Warszawa.	
Szulc Paweł, Wilno.	
Szuszkiewicz Bronisław, Grodno.	
Tatarkiewicz Władysław, Warszawa.	
Traczewski Cezar,	Wilno.
Trzebiński Józef,	"
Turkowska Jadwiga,	"
Turkowski Tadeusz,	"
Turska Halina,	"
Turski Ignacy,	"
Tuskiewicz Olgierd, Lida	
Tyczkowski Franciszek ks., Wilno.	
Umiastowski Wojciech, m. Stoki, p. Bieniakonie, wojew. wileńskie	
Vorbrodt Stanisław, Sosnowiec.	
Wagner Karol, W. Soleczniki, wojew. wileńskie.	
Wagnerowa Elżbieta, Wilno,	
Walicka Wacława,	"
Walicki Franciszek,	"
Waligóra Bolesław, Warszawa.	
Waszkiewicz Antoni,	Wilno.
Waśkowski Eugenjusz,	"
Wejtko Wacław, Wołkowysk.	
Węckowicz Wacław,	Wilno.
Wielhorski Władysław,	"
Wierzyński Józef,	"
Wilczyński Jan,	"
Wiśniewski Piotr,	"
Wojnowski Jan,	"
Wolański Adam,	"
Wołodźko Franciszek ks.,	"
Wróblewski Bronisław,	"

Wysłouch Seweryn,	Wilno.
Zachwatowicz Stanisław,	"
Zahorski Henryk,	Warszawa.
Zajączkowski Stanisław,	Wilno.
Zajkowski Józef,	"
Zapaśnik Bronisław,	"
Zawadzki Adam,	"
Zawadzki Władysław,	Warszawa.
Zawadzki Zygmunt,	Wilno.
Zdziechowski Kazimierz,	Raków, wojew. nowogródzkie.
Ziemacki Władysław,	Wilno.
Zygmund Antoni,	"
Żabko-Potopowicz Antoni,	Warszawa.
Żebrowski Leon ks.,	Wilno.
Żmigrodzka Ludwika,	"
Żukowski Józef	Poznań.
Żukowski Piotr,	Wilno.
Życka Ludwika,	"

Przystąpili jako członkowie zwyczajni T. P. N. po d. 1. I. 1938 r.

Bohdziewicz Piotr,	Wilno.
Cehak-Hołubowiczowa Helena,	"
Mahrburg Stanisław,	"
Minkiewicz Stanisław,	"
Moycho Wacław,	"
Passendorfer Edward,	"
Skupieński Franciszek,	"
Zieliński Hugo,	Warszawa.
Żukowski Stanisław,	Białystok.

